

ZAKŁADANIE KONT BANKOWYCH I KORZYSTANIE Z USŁUG FINANSOWYCH

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	2
2. Podstawowe informacje	3
3. Założenie konta bankowego	5
4. Rachunek wspólny	6
5. Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci/dziedziczenia	10
6. Wygaśnięcie rachunku bankowego	12

Wstęp

Zakładanie kont bankowych,

zwanych także rachunkami bankowymi, jest uregulowane szeregiem aktów prawnych, z których najważniejszym jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

Podstawowe informacje

Z ustawy wynika otwarty katalog rodzajów rachunków bankowych, których prowadzeniem mogą zajmować się banki.

Są to:

- rachunki rozliczeniowe, w tym bieżące i pomocnicze, oraz prowadzone dla nich rachunki VAT;
- rachunki lokat terminowych;
- rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, w tym rachunki rodzinne, oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych;
- rachunki powiernicze.

Istotne jest, że rachunki rozliczeniowe oraz rachunki lokat terminowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- osób prawnych,
- jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną,
- osób fizycznych prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, w tym przedsiębiorców.

Natomiast rachunki oszczędnościowe, oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych mogą być prowadzone wyłącznie dla:

- osób fizycznych
- szkolnych kas oszczędnościowych,
- kas zapomogowo-pożyczkowych,
- rad rodziców.

Ponadto rachunki rodzinne mogą być prowadzone wyłącznie dla osób fizycznych, którym przyznano świadczenia, dodatki, zasiłki oraz inne kwoty niepodlegające egzekucji, o których mowa w art. 833 § 6 i 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.) – Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem świadczeń alimentacyjnych.

Należy zauważyć, że posiadacz rachunku bankowego ma prawo do swobodnego dysponowania zgromadzonymi na nim środkami pieniężnymi, jednakże w umowie z bankiem mogą zostać przewidziane odpowiednie ograniczenia tego uprawnienia. Zastrzeżenie to nie dotyczy jednak rachunków VAT.

Założenie konta bankowego

Jeżeli chodzi o zakładanie konta bankowego, należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na elementy, które powinna zawierać umowa stanowiąca podstawę jego otwarcia.

Po pierwsze, umowa rachunku bankowego może być zawarta wyłącznie w formie pisemnej i powinna w szczególności określać:

- strony umowy,
- rodzaj otwieranego rachunku,
- walutę rachunku,
- czas trwania umowy,
- jeżeli strony zastrzegają oprocentowanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku – wysokość tego oprocentowania warunki jego zmiany przez bank, terminy wypłaty odsetek, a także postanowienia dotyczące ich kapitalizacji lub pozostawienia do dyspozycji,
- wysokość prowizji i opłat za czynności związane z wykonywaniem umowy oraz warunki i tryb ich zmiany przez bank,
- formy i zakres rozliczeń pieniężnych dokonywanych na polecenie posiadacza rachunku oraz terminy ich realizacji,
- warunki i tryb dokonywania zmian w umowie,
- warunki i tryb rozwiązania umowy rachunku bankowego,
- zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania w przypadku przekroczenia terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku.

Rachunek wspólny

Rachunek bankowy – z wyjątkiem rachunku rodzinnego – może także mieć charakter rachunku wspólnego, co oznacza, że może być prowadzony dla:

- kilku osób fizycznych,
- kilku jednostek samorządu terytorialnego,
- stron umowy o współpracy, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290),
- kilku dobrowolnych funduszy emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty, w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 427), zarządzanych przez jedno powszechne towarzystwo emerytalne.

Skupiając się na rachunku wspólnym prowadzonym dla osób fizycznych, należy zauważyć, że – o ile umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, to:

- każdy ze współposiadaczy rachunku może samodzielnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku,
- każdy ze współposiadaczy może w każdym czasie wypowiedzieć umowę ze skutkiem dla pozostałych współposiadaczy.

Oprócz 10 punktów wymienionych powyżej, umowa rachunku rodzinnego powinna określać numery rachunków bankowych jednostek wypłacających świadczenia niepodlegające egzekucji, z których dokonywane są wpłaty na ten rachunek.

Zaświadczenie potwierdzające wypłacanie świadczeń wolnych od egzekucji, wystawione przez te jednostki, stanowi załącznik do umowy rachunku rodzinnego.

Warto również zaznaczyć, że jeżeli w umowie rachunku bankowego nie zawarto odmiennego postanowienia, do obliczania odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku przyjmuje się, że rok liczy 365 dni.

W kontekście ochrony przed egzekucją należy wspomnieć także o innych rodzajach rachunków bankowych, takich jak rachunki oszczędnościowe, oszczędnościowo-rozliczeniowe oraz rachunki terminowych lokat oszczędnościowych. Środki pieniężne zgromadzone na tych rachunkach przez jedną osobę, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego – w każdym miesiącu kalendarzowym obowiązywania zajęcia – do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę przysługującego pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy.

Co istotne, ochrona ta przysługuje również w przypadku rachunków prowadzonych dla kilku współposiadaczy i ma zastosowanie niezależnie od ich liczby.

Omawiając powyższe rachunki, należy także zwrócić uwagę na kwestie związane z wypłatą środków po śmierci posiadacza rachunku. W przypadku śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego, oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej bank jest zobowiązany do wypłaty z tych rachunków:

- kwoty wydatkowanej na pokrycie kosztów pogrzebu posiadacza rachunku – osobie, która przedstawi odpowiednie rachunki potwierdzające poniesienie tych kosztów, do wysokości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku,
- kwoty odpowiadającej wpłatom dokonanych przez organ wypłacający świadczenia z ubezpieczenia społecznego, zabezpieczenia społecznego lub uposażenie w stanie spoczynku, które nie przysługiwały za okres po śmierci posiadacza rachunku – wskazanej we wniosku tego organu, skierowanym do banku wraz z podaniem numerów rachunków, na które dokonano wpłat.

Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci/dziedziczenia

Konieczne jest zwrócenie uwagi na fakt, że kwoty wypłacone w sposób opisany powyżej nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.

Ponadto bank jest zwolniony z obowiązku wypłaty całości lub części kwoty wskazanej w punkcie 2, jeżeli przed otrzymaniem wniosku organu wypłacającego świadczenie lub uposażenie dokonał wypłat z tych rachunków na rzecz innych uprawnionych osób, a wypłaty te uniemożliwiają realizację wniosku w całości lub części. W takim przypadku bank, w terminie 30 dni od otrzymania wniosku, jest zobowiązany poinformować organ o odmowie wypłaty, wskazując jednocześnie osoby, które otrzymały wypłaty.

Za szkody wynikłe z powyższej sytuacji bank nie ponosi odpowiedzialności – odpowiedzialność ta spoczywa na organie wypłacającym świadczenie lub uposażenie, który wystąpił z wnioskiem.

Instytucją, która umożliwia posiadaczowi rachunku bankowego rozporządzenie swoimi środkami pieniężnymi na wypadek śmierci, jest dyspozycja wkładem na wypadek śmierci. Polega ona na tym, że posiadacz rachunku może polecić bankowi – w formie pisemnej – dokonanie po jego śmierci wypłaty z rachunku określonej kwoty pieniężnej na rzecz wskazanych przez siebie osób, należących do zamkniętego katalogu uprawnionych: małżonka, wstępnych, zstępnych lub rodzeństwa.

Niezależnie od liczby złożonych dyspozycji, łączna wypłacona kwota nie może przekroczyć dwudziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za miesiąc poprzedzający śmierć posiadacza rachunku.

Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci nie jest ostateczna – może zostać w każdej chwili przez posiadacza rachunku zmieniona lub odwołana w formie pisemnej. Jeżeli posiadacz wydał więcej niż jedną dyspozycję, a ich łączna kwota przekracza dopuszczalny limit, pierwszeństwo ma dyspozycja wydana później.

Środki wypłacone w ramach dyspozycji wkładem na wypadek śmierci również nie wchodzi do spadku. Jeżeli jednak zostaną wypłacone osobie nieuprawnionej, z naruszeniem zasady pierwszeństwa, osoba ta jest zobowiązana do zwrotu tej kwoty spadkobiercom posiadacza rachunku.

Co istotne, bank ma obowiązek poinformować posiadacza rachunku – przy zawieraniu umowy – o możliwości złożenia dyspozycji wkładem na wypadek śmierci. W przypadku otrzymania informacji o śmierci posiadacza rachunku, który wydał taką dyspozycję, bank ma również obowiązek zawiadomić wskazane osoby o możliwości wypłaty określonej w niej kwoty.

Wygaśnięcie rachunku bankowego

Na zakończenie warto omówić kwestię wygaśnięcia umowy rachunku bankowego.

Umowa rachunku bankowego, którego posiadaczem jest osoba fizyczna, niezawierana w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, ulega rozwiązaniu:

- z dniem śmierci posiadacza rachunku,
- albo z upływem 10 lat od dnia wydania przez posiadacza rachunku ostatniej dyspozycji dotyczącej tego rachunku.

W przypadku gdy umowa rachunku bankowego obejmuje prowadzenie więcej niż jednego rachunku, zasada ta dotyczy wszystkich objętych nią rachunków, chyba że umowa rachunku oszczędnościowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej została zawarta na okres dłuższy niż 10 lat – wówczas umowa nie ulega rozwiązaniu przed upływem tego okresu.

Zakres Nieodpłatnej Pomocy

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA

- informacja o stanie prawnym lub obowiązkach i uprawnieniach
- wskazanie sposobów rozwiązania problemu prawnego • sporządzenie projektu pisma (z wyłączeniem spraw w toczących się już postępowaniach), w tym o zwolnienie z kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika • poinformowanie o kosztach i ryzyku finansowym skierowania sprawy do sądu • nieodpłatna mediacja
- informacja o możliwościach innej, darmowej pomocy

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

- rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji, zwłaszcza w sprawach zadłużenia, mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego • poinformowanie o przysługujących uprawnieniach lub ciężących obowiązkach
- wsparcie w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, np. poprzez sporządzenie planu wyjścia z trudnej sytuacji oraz udzielenie pomocy w jego realizacji • skierowanie do odpowiednich instytucji lub placówek nieodpłatnej pomocy • nieodpłatna mediacja

NIEODPŁATNA MEDIACJA

- poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów • przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji • przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej
- przeprowadzenie mediacji • udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

MEDIACJA jest dobrowolna, nieformalna i poufna, a mediator jest osobą bezstronną.

Ponad połowa punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Polsce jest prowadzona przez organizacje pozarządowe, jako zadanie publiczne powierzane przez starostów lub prezydentów, w efekcie corocznego, otwartego konkursu ofert.

SURSUM CORDA oznacza „w górę serca!”.

W tym zawołaniu zawiera się cała nasza misja – pomagać w trudnej sytuacji i dawać nadzieję na to, że może być lepiej. Dla tych, którzy chcą się angażować i wspierać projekty dobroczynne - tworzymy warunki do skutecznego działania, w klimacie zaufania i czytelnym zasad.

Jedną z form naszej aktywności jest prowadzenie od 2016r. sieci punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji oraz urozmaicona edukacja prawna.

Stowarzyszenie Sursum Corda powstało w 2000 r. z inicjatywy grupy przyjaciół i profesjonalistów, którzy wcześniej – przez 6 lat – angażowali się społecznie jako wolontariusze. Jako organizacja pozarządowa **jesteśmy apolityczni działamy na zasadzie „non profit”, czyli nie dla zysku.**

Posiadamy status organizacji pożytku publicznego, co oznacza, że możesz przekazać nam 1,5% podatku, który codziennie inwestujemy w mądre pomaganie.

Będzie nam miło, jeśli dołączysz do naszej załogi!

wolontariat

wypoczynek na plus+

POMOC seniorom

OŚRODEK POMOCY penitencjarnej

szkolenia»»»

POMOC ukrainie'

KRS 0000 20382

Rozlicz swój PIT za darmo!

www.sc.org.pl

System Nieodpłatnej Pomocy

Odwiedź
naszą stronę!

Potrzebujesz wsparcia?

Prawnika • Doradcy • Mediatora

Jesteś w trudnej sytuacji życiowej?

Skorzystaj z naszego systemu!

**Nieodpłatna
Pomoc Prawna**

**Nieodpłatne
Poradnictwo
Obywatelskie**

**Nieodpłatna
Mediacja**

 /NieodplatnaPomoc

**formularz
do zapisów:**

zapisy-np.ms.gov.pl